

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Irena LIPOWICZ

RPO-723912/V/13/EG

00-090 Warszawa Tel. centr. 22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 22 827 64 53

Warszawa, *28. V. 2013*

**Pan
Jan Vincent-Rostowski
Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Finansów
ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa**

Szanowny Panie Ministrze,

Na kanwie skargi indywidualnej, jaka wpłynęła do mojego Biura wyłonił się problem braku regulacji prawnej w obecnie obowiązującej ustawie z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (Dz. U. z 2012 r., poz. 1314 ze zm.) - (dalej: „ustawa o ewidencji podatników”) pozwalającej na wzywanie podatników do uzupełnienia formularza aktualizacyjnego NIP-2.

Urząd skarbowy jako finansowy organ postępowania przygotowawczego pismem z dnia 17 stycznia 2013 r. wezwał obywatela do stawiennictwa w charakterze sprawcy wykroczenia skarbowego polegającego na niepodaniu NIP spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz podaniu niepełnych danych w formularzu aktualizacyjnym NIP-2 złożonym w dniu 23 kwietnia 2012 r., tj. o czyny z art. 81 § 1 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 10 września 1999 r. - Kodeks karny skarbowy (Dz. U. Nr 111, poz. 765 ze zm.) - (dalej: „Kks”). Z informacji przedstawionej we wniosku wynika, że spółka nie została uprzednio wezwana przez organy podatkowe do uzupełnienia brakujących danych na formularzu.

Analiza *ustawy o ewidencji podatników* w związku z opisaną powyżej sprawą prowadzi do wniosku, iż nie istnieje przepis przewidujący wzywanie podatników do uzupełnienia formularza aktualizacyjnego NIP-2. W tym zakresie nie ma również odesłania do odpowiedniego stosowania przepisów działu IV (postępowanie podatkowe) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749 ze zm.) - dalej: „Ordynacja podatkowa”). W konsekwencji nie znajduje więc zastosowania art. 169 § 1 *Ordynacji podatkowej*, zgodnie z którym jeżeli podanie nie spełnia wymogów

określonych przepisami prawa, organ podatkowy wzywa wnoszącego podanie do usunięcia braków w terminie 7 dni, z pouczeniem, że niewypełnienie tego warunku spowoduje pozostawienie podania bez rozpatrzenia.

Pragnę podkreślić, iż inaczej została uregulowana kwestia odpowiedniego stosowania przepisów *Ordynacji podatkowej* w przypadku formularza identyfikacyjnego NIP-2. Na podstawie art. 8c ust. 1 pkt 2 *ustawy o ewidencji podatników*, jeżeli organ podatkowy stwierdzi, że dokonane zgłoszenie identyfikacyjne nie spełnia wymogów określonych dla tego zgłoszenia, naczelnik urzędu skarbowego wydaje decyzję o odmowie nadania NIP. Przy czym zgodnie z art. 8d w/w ustawy, który obowiązuje od 1 września 2011 r. w zakresie nieuregulowanym w art. 8c do postępowań w sprawie odmowy nadania NIP i unieważnienia z urzędu nadanego NIP stosuje się odpowiednio przepisy działu IV (postępowanie podatkowe) *Ordynacji podatkowej*. Natomiast do 1 września 2011 r. obowiązywał art. 3 ust. 1a ustawy o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników, który stanowił, iż postępowanie w sprawie nadania NIP jest prowadzone na podstawie ustawy *Ordynacja podatkowa*, z tym że w sprawach o stwierdzenie nieważności decyzji o nadaniu NIP nie stosuje się art. 249 i art. 338.

W praktyce obecne brzmienie *ustawy o ewidencji podatników* skutkuje tym, że organy podatkowe stosują niejednolite praktyki w przypadku złożenia niekompletnego formularza aktualizacyjnego NIP. Niejednokrotnie bowiem zdarza się tak, że organy wzywają podatników do uzupełnienia braków formularza na podstawie art. 169 § 1 *Ordynacji podatkowej*. Powyższe potwierdza przykładowo treść uzasadnienia wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 16 listopada 2011 r., sygn. akt I SA/Wr 1390/11 dotycząca opisu stanu faktycznego sprawy: „Z uwagi na stwierdzone braki formalne w przedmiotowym zgłoszeniu NIP-2 (udzielenie wyjaśnień, uzupełnienie brakujących pozycji, złożenie zgłoszenia VAT-R wraz z opłatą skarbową) Naczelnik Urzędu Skarbowego w dniu 03.02.2011 r. na podstawie art. 169 § 1 *Ordynacji podatkowej* wystosował do Spółki wezwanie w celu uzupełnienia tychże braków w terminie siedmiu dni pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia”. Innym razem, tak jak w przypadku sprawy skierowanej do mojego Biura, organy nie wzywają do usunięcia braków w formularzu od razu inicjując postępowanie karne skarbowe. Krajowa Informacja Podatkowa potwierdza iż, to czy podatnik będzie miał szansę na uzupełnienie

niekompletnych danych w formularzu aktualizacyjnym NIP-2 zanim dojdzie do postępowania karnego skarbowego z art. 81 § 1 *Kks*, uzależnione jest od praktyki stosowanej przez poszczególne urzędy skarbowe.

W tym miejscu pragnę wskazać, że prowadzone przez Rzecznika postępowanie wyjaśniające potwierdziło, iż przepisy *ustawy o ewidencji podatników* pozwalają na uruchomienie procedury uzupełniania braków w formularzach wyłącznie w zakresie zgłoszeń identyfikacyjnych i pomijają całkowicie postępowanie w sprawie aktualizacji danych (pismo Departamentu Administracji Podatkowej Ministerstwa Finansów z dnia 26 kwietnia 2013 r., nr AP13/033/7/13/RWPD-8475/RD-38757). Ponadto z przywołanego pisma wynika, iż w celu wyeliminowania niejednorodnych praktyk stosowanych przez organy podatkowe w przypadku złożenia przez podatnika niekompletnego formularza aktualizacyjnego NIP-2, Ministerstwo Finansów przypomniało Dyrektorom Izb Skarbowych oraz Naczelnikom Urzędów Skarbowych, aby w przypadku stwierdzenia przesłanek dla popełnienia wykroczenia skarbowego z art. 81 *Kks* - przed ewentualnym wezwaniem podatnika do stawiennictwa w charakterze sprawcy wykroczenia skarbowego - wzywać podatnika na podstawie art. 169 § 1 *Ordynacji podatkowej* do uzupełnienia brakujących danych w zgłoszeniu aktualizacyjnym.

W mojej ocenie, sposobem na wyeliminowanie przedstawionego problemu byłaby zmiana *ustawy o ewidencji podatników* polegająca na wprowadzeniu obowiązku wzywania podatników do uzupełnienia braków formalnych w formularzu aktualizacyjnym lub na zamieszczeniu odpowiedniego odesłania do przepisów działu IV (postępowanie podatkowe) *Ordynacji podatkowej*. Nie do zaakceptowania jest bowiem sankcjonowanie wadliwego porządku prawnego poprzez udzielanie wytycznych do działania bez podstawy prawnej.

Mając na uwadze powyższe, działając w oparciu o art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r., Nr 14, poz. 147 ze zm.) zwracam się z uprzejmą prośbą o ocenę problemu i zajęcie stanowiska w sprawie ewentualnych zmian legislacyjnych.

Łuczyna Porokowicz

Jana Jipou